

O. A. M. D. G.

ASSERTIONES
EX VNIVERSA THEOLOGIA,

Q V A S

AUTHORITATE ET CONSENSV
Reverendissimorum, Admodum Reveren-
dorum, Magnificorum, Nobilium, & Clarif-
simorum virorum, Sac: Cæs: Maiest: Consiliariorum,
Spectabilis Domini Decani, Venerabilium Senio-
rum, cæterorumque Dominorum Doctorum,
inclytæ facultatis Theologicæ.

I N

*Antiquissima & Celeberrima Vniuersitate Viennensi, pro
suprema ejusdem Theologiæ Laurea in Aula Magna Cæsa-
reo Academici Collegij Societ: IESV publicè di-
scutiendas proponit*

Mense iunij die 26 horis ante & pomeridianis

P R Æ S I D E

R. P. HERMANNO HORST
è Soc: IESV SS. Theologiæ Doctore, ejus-
demque nuper Professore ordinario.

R. D. PETRVS VAUTHIER AA.LL.
& Phil: Magister, SS. Theologiæ Baccalaureus
formatus.

VIENNÆ AVSTRIÆ,

In Officina Typographica Matthæi Cosmerovij, S. C. M.
Typographi Aulici, in Aula Colonienfi, A. D. 1652.

ILLVSTRISSIMO AC EXCELLENTISSIMO
DOMINO DOMINO

IO ANNI
MAXIMILIANO

COMITI DE LAMBERG,
BARONI in Orttenegg & Ottenstain,
Domino in Stockern & Amerang, &c.

Sacræ Cæsareæ Majestatis Consiliario Intimo, Camera-
rio, nec non Augustissimæ IMPERATRICIS Su-
premo Aulæ Præfecto, & nunc ejusdem Augu-
stissimi IMPERATORIS Legato ad
Hispanias deputato.

*Ea hætenus sic direxi, Excellentissime
Domine COMES, gratiâ Tuâ,
meo debito, ut non dubitem jam quoq;
jussis Tuis meam Hispanico Oceano
committere naviculam, haud dubiè ad
Insulas fortunatas appulsuram: Ete-
nim rerum agendarum rationes adeò imbibisti, ut Tuæcom-
missa directioni felicem semper assequantur portum. Ea de
causa, & Serenissimo prius Archiduci LEOPOLDO,
ac deinde Sacratissimæ Imperatrici Mariæ ELE-
ONORÆ summa cum laude & sapientia supremus ex-
titisti Aulæ Præfectus. Hinc & ego in imminente naviga-*

tionem neq̃ scillas, neq̃ charybdes, aut alios maris tumultus expauesco, Tuâ monstrante ac magneticâ, seu magis acumine mentis, qui periculosa ac tumultuosa quæq̃ declinare, & componere posse Monasterij demonstrasti, ubi Sacræ Cæsareæ Majestatis Legatus tot annorum ferocissimos belli tumultus, & rerum susq̃ deq̃ euntium vicissitudines ac discordias composuisti. Vnde Tibi universa gratulatur Germania, & restauratæ pacis decus Tuis potissimum laboribus, summæq̃ adscribit prudentiæ, quæ juncta virtuti Te & nunc pro Hispania Regnorum catholicissima, ac potentissima Cæsareum pronuntiavit Legatum. Quare virtus Tua, & omnium ore celebrata, mihi verò re comperta, singularis clementiæ fama, ad istam me confidentiam erexere, ut veritus non fuerim, perquam humilis erga Te obsequij cultum publicè qualicunq̃ hoc testari monumento, hasq̃ de DEO & tota Theologia nomini Tuo dedicare, atq̃ itineri nostro præponere Theses, & ideo vel maximè cum à Iove Tibi semper fiat principium. Has ut fronte serenâ, eaq̃ benignitate suscipias, quâ omnium animos Tibi devincire soles, supplex & demissè precor. Age igitur, & eodem, quo clientes Tuos fovere consuevisti sinu, me quoq̃ benignissimè conclude. Ego interea à Deo Opt: Max: vitam, prosperitatem, ac nominis amplitudinem Excellentissimæ Dominationis Tuæ, Familiæq̃ Illustrissimæ LAMBERGIANÆ per seros nepotes semper advovebo.

Illustrissimæ & Excellentissimæ D. T.

Devotissimus & obsequentissimus Capellanus

P. VAUTHIER.

EX PRIMA PARTE
DIVI THOMÆ.
DE DEO UNO
ET TRINO.

I.

DEVS ita est ens omnium entium perfectissimum, ut etiam in se omnium rerum perfectiones contineat; ipsius esse, physicè loquendo, est *ipsum esse*: neq; enim de illo quisquam aptius loqui potest, quàm ipse de se dicens: *Ego sum qui sum*. sub qua ratione considerata natura Divina complectitur omnia attributa, aliasque divinas tribus Personis communes perfectiones, solâ exclusâ subsistentiâ. Quod si verò eadem essentia divina consideretur metaphysicè, ipsa *in intellectu à se* statui debere videtur; ita ut neque relationes divinas, neque etiam ipsa attributa includat formaliter. Porro si DEUM ut virtualiter intrinsecè distinctum considerare lubeat, eius natura virtualiter *in actuali intellectione* rectè constituetur.

I I.

DEVS ita est unus in natura, ut sit etiam trinus in personis, inter quas, quia datur realis productio, & processio unius ab alia; etiam admittenda est oppositio & distinctio realis. inter alias perfectiones verò sicut hæc ratio non militat, ita etiam ab

B

illis

illis omnem removemus distinctionem realem, sicut & illam aliam à parte rei (qualis Scoto tribuitur) quæ, nemine cogitante, in DEO sit alia, & alia formalitas. At verò distinctio, quæ virtualis intrinseca dicitur, in divinis admittenda omnino videtur, eamque dari inter naturam divinam & personalitatem filij, specialiter probat divinum incarnationis mysterium; inter alias personas, ratio paritatis.

III.

POSSE DEUM clarè, & intuitivè videri supernaturaliter ab intellectu creato, & de facto ita videri ab omnibus, & Angelis, & hominibus beatis, fide Catholica est tenendum. Extra fidem, verò non videtur dari posse demonstratio, quâ positivè, directè & evidenter ostendatur, & convincatur intellectus hanc DEI visionem esse alicui intellectui creato possibilem. Est ergo hæc visio simpliciter & absolutè supernaturalis, ita ut nulli possibili creaturæ intellectuali possit fieri connaturalis. Est etiam ita spiritualis, ut nec oculus corporeus, nec sensus quispiam materialis (saltem qui de facto est) possit etiam de potentia absoluta elevari ad videndum DEUM visione materiali.

IV.

AD videndum itaque DEUM, elevari debet intellectus per lumen gloriæ, quod tamen non est adæquatum principium, à quo solo ipsa visio beatifica producitur, nam ad illam etiam concurrat intellectus beati immediatè. Species DEI impressa ita videtur non implicare, ut ipsam dari de facto, quæ sit ipsum lumen gloriæ, improbable non videatur. Potest defectus huius luminis gloriæ suppleri per auxilium extrinsecum DEI concurrentis cum intellectu ad visionem. Intellectus specie vel individualiter perfectior causat cum æquali lumine visionem specie vel individualiter perfectiorem; imò si perfectior intellectus creatus cum æquali specie impressa clariùs, distinctiùs & intensiùs cognoscit cognitione naturali idem obiectum, quàm intellectus minùs perfectus; tunc etiam cum æquali lumine gloriæ clariùs & intensiùs videbit DEUM.

Non implicat posse **DEI** essentiam videri absque eo, quòd videatur ipsa relatio; unde videntur esse admittendæ præcisiones obiectivæ, quoad affirmationem inter illa prædicata, quæ virtualiter intrinsecè distinguuntur: inter alia verò, quæ non distinguuntur virtualiter intrinsecè, non potest unum videri ex parte obiecti, non viso alio: inde tamen non sunt repellendæ præcisiones formales; possunt enim dari visiones **DEI**, quæ non discernant omnes divinas perfectiones in Deo formaliter existentes. **DEUS** est solus sui comprehensivus, ita ut absolute implicet, ipsum ab ullo intellectu creato posse comprehendi; ex quo tamen non videtur clara ratio adferri posse, quæ cognitionem omnium possibilium in **DEO** implicare convincat.

V I.

DEUM esse omniscium passim testantur scripturæ, cuius scientia (omissis alijs divisionibus) alia dicitur simplicis intelligentiæ, altera visionis, & tertia media sive conditionata. Prima terminatur ad res purè possibiles, secunda ad existentes vel futuras, tertia ad conditionatè futuras. Cognoscit autem **DEUS** res possibiles in seipso, & quidem cognitione perfectissima; unde etiam à fortiori cognoscit omnia, quæ actu existunt. Cognoscit insuper omnia absolute futura libera sive contingentia, per scientiam scilicet conditionatam simul cum voluntate efficaci, quam **DEUS** habet ab æterno de ponenda aliqua conditione, sub qua prævidet actum liberum.

V I I.

Tanta est infinita Dei bonitas, ut ille seipsum suæque attributa & relationes necessario amet quoad exercitium. Bonitas creaturæ existentis ita etiam amatur à Deo, ut aliquos actus complacentiæ habeat etiam circa creaturas possibiles, amando appetitativè magis perfectiores. Voluntas Divina variè dividitur à Theologis, & quidem in voluntatem signi & beneplaciti, in absolutam, & conditionatam, in efficacem & inefficacem, & denique in antecedentem & consequentem. Liberi actus Dei non videntur melius posse explicari, quàm si dicatur eos præter enti-

tatem volitionis necessariæ etiam includere denominationem Deo extrinsecam ab objecto.

VIII.

Nobis ita datur beatitudo dependenter & intuitu meritum, ut ante illa nullo modo prævisa non possit, salvâ nostrâ libertate, fieri à Deo electio efficax ad gloriam; quod si tamen supponatur scientia conditionata, poterit de possibili Deus elegisse aliquos, aut etiam omnes absolute ad gloriam ante prævisa eorum bona opera & merita per scientiam visionis. Qui de facto salvantur omnes fuerunt virtuali vel formali electione à Deo efficaciter electi ad gloriam ante prævisa eorum merita absoluta.

IX.

Sive autem electio ad gloriam sit facta ante, sive post prævisa absolute merita, tamen de facto nullus est causa totius prædestinationis tam propriæ quàm alienæ. Solus ergo Christus benedictus de facto est causa nostræ prædestinationis, qui probabiliter non modò divinitus potuit, sed etiam de facto hos potius, quàm illos determinatè elegit. Ex parte reprobî ita datur causa positivæ reprobationis, ut non possit Deus hominem destinare ad pœnam ut pœnam, etiam de potentia absoluta, independentè à scientia media; est tamen probabile quòd hâc suppositâ scientiâ de peccatis, id possit ante scientiam visionis. De facto verò dicendum est nullam reprobationem tam parvulorum, quàm adultorum factam esse ante absolute prævisa demerita.

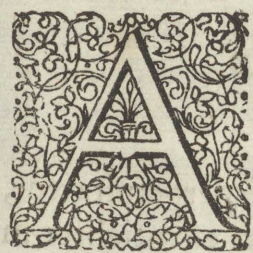
X.

TRinitatis mysterium est, quòd sint tres personæ, & vna tantum substantia. Dantur in Deo processiones reales, & quidem numero duæ, pro dualitate personarum productarum; vna est per intellectum, alia per voluntatem. Principium quo harum processionum est intellectio & volitio, illa Filij, hæc Spiritus Sancti; cujus ratio esse potest, quòd verbum ex vi suæ processionis accipiat intellectionem Divinam, quæ est virtualiter natura Divina; Spiritus sanctus verò vi suæ processionis solum accipiat voluntatem, quæ non est virtualiter natura Divina. Filius non distingueretur à Spiritu sancto, si illum non produceret.

DE ANGELIS.

X I.

Angelorum existentia sola ratione naturali demonstrari evidenter non potest; eos tamen dari de fide est, ipsi nec adæquatè, nec inadæquatè sunt materiales vel corporei, sed purè spirituales & simplices: partim numero, partim specie differunt. Ad seipsum cognoscendum non indiget Angelus distinctis speciebus à sua substantia, sed benè ad alios Angelos, & obiecta materialia cognoscenda. Secreta cordium independenter ab habente illa, non potest naturaliter & evidenter cognoscere, vti nec futura libera.

X I I.

Angelos inter se loqui, ratione constat & scripturâ, eorum locutio consistit formaliter in voluntate manifestandi, quâ positâ, Deus infundit speciem in audiente, quæ species non est immediatè ipsius actus manifestati, sed voluntatis ipsius manifestandi. Possunt Angeli peccare, & quidem intra ordinem naturæ, quod etiam facere potuerunt in primo suæ creationis instanti; unde satis apparet eos natura sua esse mutabiles. Illi se ipsos, nec alios à se, imò etiam ipsum Deum non necessariò semper amant.

X I I I.

Omnes Angeli fuerunt conditi in gratia, & exercuerunt in primo instanti suæ creationis aliquem actum liberum dilectionis Dei; & hinc non immediatè post instans fuerunt beati. Malos peccasse certum est, quorum peccatum fuit superbia; nobis tamen incerta & indeterminata; & hinc eos torqueri omninò credendum est, quod videtur fieri debere per qualitatem supernaturalem, ad quam producendam in illis elevatur ignis, in cuius cognitione consistit pœna dæmonum, quam consequitur fuga ex parte voluntatis.

EX PRIMA SECVNDÆ DE VLTIMO FINE HOMINIS.

XIV.

Beatitude formalis includit in se perpetuitatem, & dolorum carentiam, consistit essentialiter in visione, quamvis improbable non sit, etiam amorem amicitiae ad ejusdem formalem rationem (licet minus principaliter) spectare. Odium Dei cum hac visione nulla ratione consistere potest. Quæ de facto est, necessitat ad amandam divinam bonitatem, tam quoad specificationem, quam quoad exercitium, impedit etiam naturaliter seipsa immediate peccatum actuale, ita ut per nullam potentiam possit cum ea cohærere; potest tamen per peccatum amitti. Ad illam conducunt actus humani, hoc est, boni, abducunt mali.

DE VITIIS ET PECCATIS.

XV.

Malitia formalis peccati commissionis, non consistit essentialiter in privatione rectitudinis debita in esse actui peccaminoso; neque etiam in perfectionis actus boni privatione, quem voluntas poterat & debebat elicere, dum elicuit actum malum. Consistit ergo formaliter & adæquatè in positivo; ex quo tamen nulla ratione DEVM auctorem peccati arguere licebit. Aliquid autem non ideo dicitur peccatum, quia est contra legem prohibentem, nec etiam dicitur præcisè malum, quia est contra legem Divinam vel prohibentem vel judicantem; est ergo peccatum tale malitiâ formali, quia est contra dictamen rectæ rationis.

XVI. Bo-

XVI

Bonitas aut malitia objectiva, non benè constituitur per hoc, quòd deducat hæc à fine ultimo, illa verò ad eundem conducat, neque etiam in hoc, quòd objectum sit bonum secundum se præponderans omni malo, quod secum adfert & proportionetur dignitati naturæ rationalis; vel etiam quòd sit præponderans omni bono, quod secum adfert & sit improporcionatum & contra dignitatem naturæ rationalis. bene ergo ratiocinaberis si honestatis objectivæ formalem essentiam in conformitate objecti cum natura rationali ut tali constitueris, malitiæ verò objectivæ in difformitate cum eadem.

XVII

Vnitatis & pluralitatis peccatorum numerica, universaliter loquendo, non videtur melius determinari posse, quàm ex prudenti hominum iudicio, & usu communi circa pluralitatem & unitatem actionum humanarum. Legislatores potest rem præceptam ponere sub speciali virtute, non minùs, quàm vovens per votum constituit rem aliquam sub virtute religionis; unde tamen non sola diversitas specifica præcipientium eandem rem diversificat specie peccata, quæ fiunt contra illorum præcepta, sed solum quando præcepta sunt formaliter diversa, tunc etiam peccata contra illa erunt specie diversa.

XVIII

Quod peccata non sint omnia æqualia, sed inæqualia, videtur esse clarum fidei dogma, quæ inæqualitas non videtur ex eo desumi posse, quòd opponantur virtutibus nobilioribus vel ignobilioribus; quamvis regulariter gravissimum contra virtutem nobiliorem sit graviùs gravissimo contra virtutem minùs nobilem. Nec etiam distinctio mortalis à veniali desumenda est ex voluntate DEI illud non imputantis prædestinatis, imputantis verò ipsum reprobis; neque etiam ex eo, quod mortale sit contra præceptum aut finem, veniale verò contra consilium, aut medium, aut etiam præter legem; distinguuntur ergo per hoc, quòd unum sit graviter dissonum naturæ rationali, alterum verò leviter.

X I X.

PEccatum mortale non habet malitiam, offensam vel demeritum simpliciter infinitum; & tamen non possunt peccata venialia quantumcunque multiplicata adæquare vnum mortale. Actus impossibiles cum adimpletione præcepti, sunt peccaminosi, si sint vel finis, vel medium, aut occasio omissionis culpabilis; illi verò, qui se habent merè concomitanter ad omissionem culpabilem, non sunt peccata. Omissio ergo tunc solum imputatur, quando datur causa illius, quod non fit, quando illo tempore evenit, quo res non est amplius in potestate nostra.

X X.

PEccatum habituale non consistit essentialiter & determinatè in sola privatione gratiæ habitualis; sed in eo, quòd peccatum sit commissum, & pro illo non sit condignè satisfactum, neque à Deo sit condonatum; ita ut negatio condonationis sit etiam pars essentialiter constitutiva peccati habitualis. Peccatum verò originale (quod dari apud catholicos est indubitatum) nihil est aliud, quàm peccatum Adæ, posteris non condonatum, & pro quo non est condignè satisfactum: nobis fuit liberum, non quidem libertate personali & physicè, sed moraliter & libertate capitis.

DE GRATIA ACTVALI.

X X I.

Gratia celeberrimè dividitur in sufficientem & efficacem, quarum vtraque non differt in ratione principij, seu secundum ipsam entitatem physicam auxilij, potest enim fieri, vt cum eodem auxilio convertatur unus, non item alter. Efficax habet infallibilem connexionem cum operatione voluntatis, quæ infallibilitas, non consistit in aliqua morali, longè minus in physica, prædeterminatione. Constituitur ergo efficax in actu primo formaliter per consensum sub conditione futurum; in ratione verò gratiæ & boni specialis per scientiam conditionatam & peculiarem affectum, ex quo Deus illam dat homini.

DE GRATIA HABITUALI.

XXII.

Iustificatio hominis fit per qualitatem physicè inhærentem, sine qua tamen potest DEVS de potentia absoluta remittere peccatum mortale: potest etiam condonare vnum sine altero, item quando actu fit, vel etiam antequam fiat. Gratia habitualis ex natura sua sanctificat, & expellit peccatum, quo non obstante, de potentia absoluta potest consistere cum peccato mortali; imò licet gratia esset formalis condonatio, & non posset consistere cum peccato habituali, posset tamen simul cum actuali.

DE MERITO.

XXIII.

Quilibet actus virtutis acquisitæ, siue naturalis in homine iusto, est meritorius vitæ æternæ, ita vt dignitas personæ aliquando dignificet ad majus præmium, si hoc sit divisibile intensivè vel extensivè; si sit indivisibile, dignificat intensivè ad maiorem dignitatem. Nullus sibi meretur aut mereri potest primam gratiam actualem, nec meretur de facto sibi donum perseverantiæ; potest tamen de absoluta potentia mereri de condigno, ut ampliùs in peccatum non cadat, & hac ratione perseveret finaliter.

EX SECUNDA SE- CUNDAE. DE FIDE.

D

XXIV.

XXIV.

Fundamentum virtutum Theologicarum fides est lumen intellectûs, quo assentimur rebus à Deo revelatis : ejus objectum materiale est omne revelatum à Deo ; & quia Deus etiam de potentia absoluta non potest dicere falsum, sic neque objectum fidei falsum esse potest, ita quidem, ~~ut~~ habitus fidei non possit elicere assensum circa objectum falsum, quod à Deo putatur esse revelatum. Fides ita est argumentum rerum non apparentium, ut naturaliter stare non valeat cum visione beata ; si tamen supernaturaliter, & absolutè loquamur, contrarium videbitur asserendum.

XXV.

Objectum formale fidei est ipse Deus, quatenus est prima veritas in cognoscendo & dicendo, ita ut ad id etiam formaliter spectet ipsa externa, sive passiva revelatio ; quatenus nimirum ipsa est, non mediatum, sed immediatum Dei verbum ; & hoc non est necesse revelari unicuique privatim credenti immediatè, sed potest, & sufficit revelari solis principibus Ecclesiæ ; quod si tamen fiat sive privatim sive publicè, semper pertinet ad objectum formale fidei infusæ, modò hæc revelatio sit formalis ; virtualis enim non est objectum formale fidei.

XXVI.

Ad credendum fide divina, necesse est ita proponi objecta fidei, ut sint evidenter credibilia ; non quidem evidentiâ, quæ sit necessariò physica, sed sufficit, si sit moralis. In Ecclesia Dei debet esse necessariò aliquis iudex, qui decidat controversias fidei, & habeat auctoritatem infallibilem decidendi ; qualis esse non potest sacra scriptura, neque spiritus privatus uniuscujusque : debet ergo esse homo vivens & quidem unus in tota Ecclesia Dei, & talem nos dicimus esse & fuisse semper Romanum Pontificem, quem de fide est, etiam modernum Innocentium Decimum, esse verum successorem Petri, & Christi in terris vicarium.

XXVII.

Est autem fides *substantia rerum sperandarum argumentum non apparentium* ; ejus actus sunt omnes unius infimæ speciei.

Habent

Habent etiam secundum se maiorem certitudinem, quàm quicunque assensus naturalis, imò etiam supernaturalis, modò is non habeat pro objecto formali perfectionem increatam. Omnis assensus ex motivo fidei divinæ elicitus, est supernaturalis quoad substantiam, unde fit, vt nullus actus naturalis possit hoc moti-
vum formaliter attingere. Actus explicitus fidei Divinæ de aliquo objecto revelato est medium adultis ad salutem necessarium.

XXVII.

Dari habitum fidei per se infusum, ita certum est, ut probabilius videatur esse dogma fidei; informatur charitate, non quidem physicè sed moraliter, unde aliquando datur fides informis. In adultis subinde infunditur habitus fidei ante charitatem; manet autem habitus fidei in animabus purgatorij, non item in damnatis, imò nec in hæretico, qui vel vnicam fidei negat veritatem. Huic virtuti opponitur infidelitas, quæ est iudicium erroneum, quo intellectus vel positivè negat res fidei, vel positivè affirmat illi oppositas, suppositâ tamen earum notitiâ. Post Evangelij promulgationem rectè dividitur infidelitas in paganismum, judaismum, & hæresim.

DE SPE.

XXIX.

Objectum materiale immediatum & principale spei Theologicæ est tam beatitudo formalis, quàm objectiva, secundarium sunt reliqua bona creata, quatenus aliquo modo nos ducunt ad beatitudinem supernaturalem. Ipsa etiam beatitudo alterius, potest esse objectum spei nostræ, quatenus aliquo modo ad nos spectat. Objectum formale est **DEVS** ut auxiliator, à quo animus erigitur in bonum absens, arduum & possibile obtinendum. Habitus spei si propriè loquamur, in beatis non datur, sed bene in animabus purgatorij. Desperatio potest haberi sine infidelitate, imò non sperare potest esse licitum: qui enim certitudinem haberet antecedentem de sua reprobatione sibi à **DEO** absolutè revelata, nec teneretur, nec
D 2
posset

posset sperare beatitudinem, stante illa certitudine, quæ non videtur non posse absolutè fieri à D E O.

DE CHARITATE.

X X X

Primarium charitatis objectum materiale est ipse DEVS, secundarium est proximus. Post DEVM tenetur unusquisque Beatissimam Virginem DEI Matrem, & post illam seipsum appretiativè præ alijs diligere. Motivum formale est infinita DEI bonitas vt est in se. Omnes actus charitatis tam in patria, quàm in via sunt eiusdem speciei, & supernaturales quoad substantiam. Ita certum videtur dari habitum charitatis, vt probabilius videatur hæc veritas esse formaliter revelata.

DE IVRE ET IVSTITIA.

X X X I.

Iurum dominium in genere essentialiter bene definitur, quod sit *jus disponendi de re tanquam sua*. Vnum dicitur proprietatis, alterum jurisdictionis; jus verò unum dicitur in re, aliud ad rem. Dominium distinguitur ab usu rerum, etiam earum, quæ ipso usu consumuntur. Omnis & sola natura rationalis est naturaliter capax dominij, vnde parvuli ante usum rationis, & perpetuò amentes habent proprium dominium rerum suarum, quod idem dicendum est de religiosorum communitatibus, non item de religiosis solemniter professis, & de servis ut servis.

X X X I I.

Objectum humani dominij sunt res sublunares, seu bona fortunæ. Iure gentium potest etiam libertas alicujus hominis licitè cadere sub dominium alterius. Famæ & honoris sui unusquisque est verus dominus; non autem vitæ & membrorum, imò nec princeps aut respublica habet jus ad vitam subditi. Episcopi & beneficiarii sunt veri domini fructuum sui beneficii,
& ta-